

zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. prý proto, že strojvůdce nedal znamení píšťalou u pískacího kolíku takovou silou a tak dlouho, jak bylo nutno k upozornění povozů, přibližujících se k trati. Neboť tím není zjištěno, že nastala odchylka od pravidelného způsobu a síly dávaného znamení a že obvykle dávaná znamení nejsou nikdy přeslechuta osobami v povoze blížícím se trati. Je proto názor nižších soudů, že nejde o příhodu v dopravě, správný.

Nelze však souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že v souzeném případě je dráze přičítati zavinění podle §§ 1297 a 1299 obč. zák. na úraze žalobcově prý proto, že neuvedla trať do takového stavu, by nebezpečí srážky bylo za všech okolností vyloučeno. Jest sice pravda, že i dráha je povinna dbáti pravidel opatrnosti podle §§ 1297 a 1299 obč. zák. Při drahách nižšího řádu — o ni jde v souzeném případě — může však býti upuštěno podle článku II. zákona ze dne 8. srpna 1910, čís. 149 ř. zák., od bezpečnostních opatření, předepsaných provozovacím řádem železničním, pokud to dopouštějí zvláštní poměry. Změnily-li se tyto poměry tak, že dosavadní bezpečnostní opatření nejsou postačitelná a účelná, je správa dráhy povinna zjednati nápravu. Nestačí proto jakákoliv změna posavadních poměrů, nýbrž jen taková, která ohrožuje bezpečnost osob ve větší míře, než dosud. V souzeném případě byla však zjištěna změna jen v tom, že se železniční provoz a silniční doprava zdvojnásobily, a nebylo ani dokázáno, že obec L. ředitelství státních drah na změnu tu a následkem toho na zvýšenou nebezpečnost křižovatky upozornila. Na místních poměrech se nic nezměnilo a nenastala proto žádná změna ve vlastnosti křižovatky co do nebezpečnosti a nepřehlednosti. Změna také nenastala ve vlastnosti povozů poháněných tažnými zvířaty, jakých bylo používáno již v době zřízení dráhy, jedině se zvýšil jejich počet a počet vlaků. Zdvojnásobením železničního provozu a silniční dopravy nezvýšilo se nebezpečí přejezdu pro osoby dopravované vozidly taženými zvířaty, poněvadž míra nebezpečí jednotlivých osob takto dopravovaných se nezvýšila, nýbrž jen počet osob, jimž nezměněná míra nebezpečí hrozí. Opomenula-li dráha učiniti bezpečnější opatření u přejezdu než dosud, není to v příčinné souvislosti s úrazem, jež utrpěl žalobce při použití vozidla, jež bylo obvyklým již v době zřízení dráhy.

Čís. 12244.

Právní význam stanov Bratislavské bursy.

Byla-li žaloba proti nálezu rozhodčího soudu Bratislavské bursy podle předposledního odstavce § 97 stanov této bursy podána u okresního soudu v historických zemích místo u obchodního sborového soudu příslušného podle čl. XXIII. a XXV. uvoz. zák. k c. ř. s. čís. 112 ř. zák. z roku 1895, jde o nepřislušnost nezhojitelnou, k níž jest hleděti z úřadu v každém období rozepře.

Žalobu o neplatnost nálezu rozhodčího soudu bratislavské bursy zadal žalobce na okresním soudu v F. na Moravě, jenž žalobu odmítl pro nepřislušnost soudu. D ů v o d y: Podle čl. XXIII. a XXV. uvozovacího zákona k c. ř. s. je pro žaloby o zmatečnost po případě o neúčinnost nebo neplatnost nálezu bursovních rozhodčích soudů příslušným výlučně bez ohledu na hodnotu předmětu sporu, sborový soud první stolice (obchodní soud), v jehož obvodu jest rozhodčí soud. Nicméně však dovolává se žalující strana příslušnosti okresního soudu v F. ku projednání žaloby o neplatnost nálezu rozhodčího soudu bratislavské bursy ze dne 18. dubna 1932, jímž byl Jindřich Sch., obchodník v F. odsouzen zaplatiti firmě Leopold K. a spol. v Užhorodě 2.194 Kč s úroky a útratami sporu, s poukazem na § 97 stanov této bursy, podle něhož je pro takové žaloby příslušný onen řádný soud, který by byl příslušný, kdyby nebyl rozhodoval rozhodčí soud. Tímto řádným soudem jest ovšem podle souhlasných ustanovení uherského civilního řádu soudního a jurisdikční normy okresní soud v F. jako soud bydliště žalovaného Jindřicha Sch-a. Nicméně však jest uvážiti, že ustanovení čl. XXIII, XXV uvoz. zák. k c. ř. s. jsou povahy donucující a nemohou býti derogována stanovami bratislavské bursy, pokud tyto se rovněž nezakládají na ustanoveních povahy donucující zákona ze dne 15. února 1922 čís. 69 sb. z. a n., jímž byla zřízena bratislavská plodinová bursa a byl zaveden rozhodčí soud a bylo také v hlavních rysech upraveno řízení před tímto soudem. Příslušnost rozhodčího soudu bratislavské bursy pro strany nebyla však podle tohoto zákona nijak obligatorní, nýbrž zakládala se jen na úmluvě stran v závěrečném listu ze dne 2. září 1931. Zákon o bratislavské burse praví v § 14 jen všeobecně, že se bursovní rozhodčí soud může státi příslušným i k rozhodnutí sporů z obchodů, které byly uzavřeny mimo bursu, a poukazuje ohledně bližších podmínek jen na stanovy bursy, které však mohou býti každou chvíli bursovní radou pozměněny. Rovněž vyslovuje zákon jen možnost odporovati nálezu rozhodčích soudů, avšak přenechává bližší ustanovení o řízení rovněž bursovním stanovám. Soud je tedy toho názoru, že se i příslušnost rozhodčího soudu bratislavské bursy k řešení sporu mezi stranami i příslušnost soudu, u něhož lze rozhodnutí rozhodčího soudu odporovati, zakládá jen na úmluvě stran po případě na stanovách bratislavské bursy, nikoliv však na ustanoveních zákona, majících povahu donucující. Výlučná příslušnost sborového soudu první stolice podle čl. XXIII a XXV uvoz. zák. k c. ř. s. nemůže však býti pozměněna, ani úmluvou stran a ani stanovami bratislavské bursy, zejména nebyla ani pozměněna s ohledem na nálezy rozhodčího soudu bratislavské bursy snad pozdějším zákonem z roku 1922. V souzeném případě jde tedy o věc, která je přikázána výlučně sborovému soudu první stolice a která nemůže smlouvou stran býti přiváděna před okresní soud. Bylo proto žalobu odmítnouti pro nepřislušnost tohoto soudu ve smyslu § 43 j. n., ač žalovaná strana tuto nepřislušnost vůbec nenamítala, nýbrž jen namítla nepřípustnost pořadu práva civilního, kterážto námitka je ovšem úplně nemístná vzhledem k ustanovením § 19 obč. zák. a k §§ 48, 97 stanov bratislavské bursy. R e k u r s n í s o u d prohlásil okresní soud v F. příslušným a uložil mu, by dále v této věci jednal a rozhodl. D ů v o d y:

Správné jest, že podle čl. XXIII a XXV uvozovacího zákona k c. ř. s. pro žaloby o zmatečnost, neúčinnost nebo neplatnost nálezů bursovních rozhodčích soudů jest výlučně příslušný sborový soud první stolice (obchodní soud), v jehož obvodu rozhodčí soud sídlí. Ježto však byl soudem o žalobě ustanoven rok k ústnímu jednání na den 15. června 1932 a žalovaná strana při tomto roku nevznesla včasné námitku nepřislusnosti, nemůže se soud z úřadu prohlásiti nepřislusným (§ 43 j. n.).

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Příslusnost dovolaného okresního soudu opřel žalobce o § 97 stanov bratislavské bursy. Nelze sice souhlasiti s názorem soudu první stolice o právním významu stanov bratislavské bursy, protože stanovy ty byly vydány na základě zákona ze dne 15. února 1922 čís. 69 sb. z. a n. a byly ve smyslu (2) odstavce § 3 náležitě schváleny, takže pro věci, které upravují v mezích zákona (§ 3 odst. (1) cit. zák.), mají jako odvozená norma stejnou platnost jako norma původní. Než zmíněný již zákon nařizuje sice mezi jiným v § 3 čís. 7, že stanovy musí také ustanoviti, jak se narovnávají a rozhodují spory, týkající se obchodů bursovních. V § 14, obírajícím se blíže bursovním soudem není ustanovení o tom, který soud je příslušný rozhodovati o žalobě proti nálezům rozhodčího soudu bursovního, o kteréž se tam činí zmínka v odst. (6). Tento odstavec neurčuje samostatně ani podmínky takové žaloby, nýbrž ponechává v platnosti § 784 zák. čl. I:1911, který podle čl. III. zákona ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n. zůstal nedotčen. V tomto zákoně procesním, nikoli v zákoně čís. 69/22 je také upravena otázka příslusnosti v tom smyslu, jak je uvedeno ve stanovách bursy v § 97, předposlední odstavec. Platnost tohoto procesního zákona je však omezena jen na Slovensko, takže ani stanovy bratislavské bursy v tomto směru nemají širší místní obvod působnosti a nemohou tedy jmenovitě upravovati příslusnost soudů, pro které platí jurisdikční norma a civilní řád s uvozovacími zákony čís. 110 až 112 ř. z. z roku 1895. Okresní soud v F. není tedy k rozhodnutí o této žalobě příslušný, jde o nepřislusnost nezhojitelnou, ke které je hleděti v každém období sporu. Rekursní soud neprávem budoval své rozhodnutí na § 43 j. n., neboť právě tento § vede k rozhodnutí dovolacího soudu, protože podle citovaných již zákonů mohlo by jíti jen o příslusnost ve smyslu čl. XXIII a XXV uvozovacího zákona k c. ř. s., které však určují výlučnou příslusnost obchodních soudů sborových, takže okresní soud v F. ani výslovnou úmluvou stran nemohl by se státi příslušným pro tuto právní věc.

Čís. 12245.

Nesplnil-li ten, kdo převzal splnění dluhu (§ 1404 obč. zák.), svou povinnost, jest povinen nahraditi dlužníku i škodu, která mu vznikla tím, že jeho nemovitosti jsou nyní zatíženy zástavním právem, kterým by zatíženy nebyly, kdyby druhá strana byla splnila svou povinnost z převzetí